

4. Організаційне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи, URL: <https://referatss.com.ua/work/organizacijne-zabezpechennja-sudovo-buhgalterskoi-ekspertizi/>.

5. Колісник О. П. Проблемні аспекти формування об'єктів судово-бухгалтерської експертизи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32613176.pdf>.

Пісний Віталій Ігорович,

здобувач ступеня доктора філософії
Національної академії внутрішніх справ

ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД У БОРОТБІ З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ (ВІДМИВАННЯМ) МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ У ВИГЛЯДІ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ

Існування корупції притаманно будь-якій державі світу. Однак, є держави, які досягли значного успіху у протидії та подоланні цієї негативної соціальної аномалії. Протягом тривалого часу в трійці лідерів рейтингу сприйняття корупції Transparency International, окрема й у 2022 році – це Данія, Фінляндія та Нова Зеландія [1].

Передовий досвід боротьби з корупцією за позицією Нової Зеландії будується на наступних чотирьох стратегіях: по-перше, створення незалежної та добре забезпеченої державної служби, наділеної можливістю кар'єрного зростання, а також культивування духу чесності та рівності, від якого залежить постійна робота на державній службі. По-друге, створення чіткої, гнучкої та справедливої правової структури (як це було офіційно оформлено в Новій Зеландії в 1912 році), яку можна легко інтерпретувати та застосовувати в інтересах рівного та справедливого доступу до державних послуг, незалежно від соціального та економічного становища. Третім елементом є певний ступінь економічної рівності. Та четвертий елемент – єдине Антикорупційне агентство (ACA) з повноваженнями покладатися на ресурси інших поліцейських відомств країни (модель єдиного агентства була ефективно застосована Гонконгом і Сінгапуром як ключова відповідь на витонченість і рішучість організованої злочинності в сучасному глобальному середовищі) [2].

На сьогоднішній день основною правоохоронною організацією, яка здійснює боротьбу із корупцією у Новій Зеландії, є SFO (the Serious Fraud Office – Управління по боротьбі з великим шахрайством), в якому працює близько 50 працівників, більшість яких є практикуючими спеціалістами: судовими та фінансовими слідчими, бухгалтерами-криміналістами.

Важливим методом попередження корупції у Новій Зеландії є просвіта громадян з питань своєчасного виявлення ознак корупційної поведінки та протидії їй. Для організацій рекомендується розробка власної антикорупційної політики, створення системи моніторингу та

вимог до партнерів і бізнес-агентів, забезпечення ознайомлення співробітників з законодавством про хабарництво та корупцію і тим, що робити в разі їх виявлення [3].

У законодавстві Нової Зеландії немає юридичного визначення поняття корупції. Критеріями, на основі яких керівництво SFO приймає рішення про належність справи до своєї компетенції є: вплив – скільки людей зазнало негативного впливу і наскільки значним цей вплив був; масштаб – якщо це підриває суспільну довіру до Нової Зеландії як надійного місця для інвестування або ставить під сумнів благонадійність фінансових ринків країни; складність – фактична, фінансова або юридична складність, що визначає неможливість успішного розслідування справи силами інших правоохоронних органів; громадський інтерес та запобіжний вплив, який може бути досягнутий у разі успішного судового переслідування [3].

Для боротьби з відмиванням грошей Нова Зеландія як член FATF дотримується 40 Рекомендацій. На їх виконання було прийнято Закон про боротьбу з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму 2009 року, який покликано для захисту репутації фінансового сектору Нової Зеландії та боротьбу і стримування злочинності. Нагляд за режимом протидії відмиванню коштів у Новій Зеландії здійснюють наступні державні органи: Резервний банк Нової Зеландії (RBNZ); Управління фінансових ринків (FMA); Управління внутрішніх справ (DIA); Національний координаційний комітет, який складається з представників Міністерства юстиції; митниці; поліції; та будь-який інший працівник державного органу за запрошенням головного виконавчого директора Міністерства Юстиції [4].

Основними керівними принципами протидії відмиванню коштів у Новій Зеландії, які дозволяють суб'єктам звітності легко визначити та зрозуміти загальний підхід, який застосовуватимуть усі наглядові органи є:

1. Ризик-орієнтований підхід (органи нагляду дотримуються підходу, що ґрунтується на оцінці ризиків, у нагляді за протидією відмивання коштів). Підхід, що ґрунтується на оцінці ризику, є фундаментальною частиною режиму протидії відмиванню коштів для забезпечення цілеспрямованості та інформованості вжитих дій (на основі всієї інформації, доступної наглядовим органам), ефективного використання ресурсів та досягнення максимального ефекту.

2. Доступність та актуальність. Органи нагляду сприяють дотриманню вимог, допомагаючи суб'єктам звітності зрозуміти їхні зобов'язання. Інформація щодо правил, вимог і процедур мають бути легко зрозумілою та послідовною.

3. Пропорційність і чуйність. Реакція наглядових органів є пропорційною та чутливою до ризику відмивання коштів або потенційного впливу.

4. Послідовність і справедливість. Керівники намагаються застосовувати високі стандарти послідовно та справедливо. Якщо конкретні обставини галузі вимагають специфічних для неї рішень або стратегій, вони застосовуються настільки послідовно та справедливо, наскільки це можливо.

5. Прозорість і підзвітність. Наглядові органи сприяють підзвітності, публікуючи ключові засади регуляторної політики та процесів, а керівники забезпечують прозорість у прийнятті рішень.

6. Співробітництво. Органи нагляду співпрацюють один з одним для досягнення надійного та послідовного нагляду за суб'єктами звітності, як це передбачено структурою режиму протидії відмивання коштів. Органи нагляду встановлюють і підтримують міцні відносини співпраці з суб'єктами звітності, урядовими установами (зокрема правоохоронними та регуляторними органами), а також іншими організаціями, які допомагають органам нагляду досягати спільних цілей. Це сприяє взаємному розумінню середовища протидії відмивання коштів і сприяють рішенням, які підвищують ефективність системи. Принципи співпраці поширюється на міжнародний рівень.

Підсумовуючи, можна прийти до висновку, що використовуючи комплексний багаторівневий процес оцінки ризиків, Нова Зеландія розвинула чітке розуміння цих ризиків відмивання грошей, запровадивши систему протидії, яка є ефективною в багатьох аспектах. Це включає ефективне використання фінансової розвідки та інструментів розслідування для підтримки розслідувань відмивання грошей, судового переслідування та повернення злочинних активів, приділяючи особливу увагу їх конфіскації.

Список використаних джерел

1. Corruption perceptions index. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022/index/dnk>.

2. DOES NEW ZEALAND NEED A NATIONAL ANTI-CORRUPTION AGENCY? URL: <https://www.transparency.org.nz/blog/does-new-zealand-need-a-national-anti-corruption-agency>.

3. Рецепти антикорупційного успіху Нової Зеландії. URL : <https://gurt.org.ua/news/informator/50782>.

4. AML / CFT Anti-money laundering and countering financing of terrorism. Supervisory Framework. URL : [https://www.dia.govt.nz/pubforms.nsf/URL/AMLCFT-Supervisory-framework-Nov-2019.pdf/\\$file/AMLCFT-Supervisory-framework-Nov-2019.pdf](https://www.dia.govt.nz/pubforms.nsf/URL/AMLCFT-Supervisory-framework-Nov-2019.pdf/$file/AMLCFT-Supervisory-framework-Nov-2019.pdf).